

Nr 448.

Av herr Severin i Stockholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 309, med förslag till förordning om viss skattefrihet för krigsrisk ersättning till sjömän.

I proposition nr 309 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning om viss skattefrihet för krigsrisk ersättning till sjömän.

Enligt förslaget skola vid taxering till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt endast 50 % av nämnda krigsrisk ersättning medräknas i den skattepliktiga inkomsten. Därest sagda ersättning för kalenderår uppgår till mera än 10 000 kronor, skall den överskjutande delen i sin helhet betraktas såsom skattepliktig inkomst. Förenämnda skattelindring skall även avse värnskatten. Förslaget innebär vidare, att skattelindringen endast skall gälla i fråga om krigsrisk ersättning, som utgått eller kan komma att utgå för åren 1943 och 1944.

Till stöd för förslaget har departementschefen bl. a. anfört, att det med fog kan göras gällande, att sjöfolkets krigsrisk ersättning icke är av samma karaktär som annan intäkt av tjänst, för vilken skatteplikt föreligger. Departementschefen har vidare framhållit, att ifrågavarande ersättning intjänas under mycket riskfyllda förhållanden och att de faror och påfrestningar, för vilka sjömännen utsätts under sin yrkesutövning, avsevärt ökats ju längre kriget pågått. Krigsrisk ersättningen har därför kommit att alltmera få karaktären av en premie, som utgår till sjömännen för de risker till liv och lem, för vilka de utsätta sig i och för sitt arbete.

Alltsedan krigsutbrottet har från sjömannens och deras organisationers sida förfäktats den åsikten, att krigsrisk ersättningen borde vara helt undantagen från inkomstbeskattning. Ehuru departementschefen finner starka billighetsskäl tala till förmån för en sådan skattelindring för sjöfolket, har han ansett sig endast böra i en mycket begränsad utsträckning tillmötesgå de framställningar, som gjorts i detta ämne. Det bör icke väcka förvåning, att förslaget, även om genom detsamma åtminstone vissa grupper av sjömän i någon mån beredas en viss skattelindring, icke mottagits med någon större entusiasm från sjömannens sida. Denna deras inställning bör icke uppfattas såsom brist på tacksamhet inför de fördelar förslaget innebär för denna kategori skattskyldiga. Uppmärksammas bör nämligen, vilket departementschefen även själv vitsordat, att sjömannens krigsrisk ersättning icke har samma karaktär som annan intäkt av tjänst utan är att betrakta såsom en premie, som utgår till sjömännen för deras

synnerligen riskfyllda arbete. Denna karaktär har nämnda ersättning givetvis haft under *hela* den tid, ersättningen utgått. Att under sådana förhållanden begränsa skattefriheten på sätt, som skett i propositionen, anse vi icke överensstämmande med rättvisa och billighet.

Särskilt obilliga verkningar finna vi förslaget medföra därigenom, att skattelindringen endast skall gälla i fråga om viss krigsrisk ersättning som utgått eller kan komma att utgå för åren 1943 och 1944. Det bör nämligen beaktas, att sjömännen i Danmark redan år 1940 helt befriats från inkomstbeskattning för dylik ersättning, samt att de svenska sjömännen, såsom departementschefen även anfört, tidigare knappast haft sådana inkomster, att mera avsevärda besparingar kunnat göras till familjernas framtida underhåll. Ej heller bör förbises, att sjömannens framställningar först in på det fjärde krigsåret i någon mån vunnit gehör, samt att sjömännen sålunda redan i icke ringa utsträckning fått erlægga skatt för en ersättning, som numera anses åtminstone till en del böra vara undantagen från skatteplikt. Rätteligen borde sjömännen i det läge frågan nu kommit beredas samma förmåner som enligt förslaget, såvitt angår krigsrisk ersättning som uppburits under alla tidigare år. Då vi avstå från att framställa ett så vittgående yrkande, är detta vårt ställningstagande till frågan endast dikterat av praktiska skäl. En sådan reform är givetvis förbunden med vissa tekniska svårigheter. Annorlunda ligger frågan till beträffande den krigsrisk ersättning, som utgått under år 1942 och som skall taxeras innevarande år. Arbetet i taxeringsnämnderna är visserligen nu i regel avslutat. Granskningen av dessa nämnders arbete skall emellertid verkställas av prövningsnämnderna, vilka faktiskt komma att fungera intill slutet av detta år. Det borde därför ej vara omöjligt att lösa denna fråga på så sätt, att sjömännen erhålla rätt att inom viss tid hos prövningsnämnd göra framställning om skattelindring i samma utsträckning som föreslås i propositionen med avseende å sådan krigsrisk ersättning, som utgått under år 1942. En liknande anordning genomfördes, då värnsskatten beslöts vid 1939 års urtima riksdag. Till stöd för vårt nyssnämnda förslag åberopa vi vad vi ovan anfört ävensom ytterligare följande.

Efter sin tjänstgöring äro de sjömän, varom nu är fråga, i stort behov av vila och rekreation och krigsrisk ersättningen bör helt kunna användas för detta ändamål. En skattelindring från så tidig tidpunkt som möjligt är därför ägnad att medverka till att sjömännen få tillgång till så mycket medel som möjligt för att kunna bereda sig vila efter deras nervpåfrestande arbete. För sådana sjömän, som redan återkommit till hemlandet efter krigsförlisningar eller på grund av sjukdom el. dyl., utgöra de dryga skatterna på ifrågavarande ersättning en mycket stor börda. Den fortgående minskningen av vår handelsflotta har successivt även medfört

minskade arbetsmöjligheter för sjömännen, vilket i sin tur föranleder, att dessa sjömän under en längre eller kortare tid avstängas från sysselsättning till sjöss. Många av dessa sjömän hava inkallats till militärtjänstgöring och få i följd härav en väsentlig inkomstminskning men nödgas dock erlægga skatter å sina större inkomster under tidigare år.

Därest det med hänsyn till den långt framskridna tiden för riksdagsarbetet icke är möjligt att hinna utforma erforderliga författningsbestämmelser, få vi alternativt föreslå att utredning måtte skyndsamt verkställas för lösande av frågan om möjligt redan vid innevarande års riksdags höst-session.

Under åberopande av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 309, att krigsriskersättning, som under år 1942 utgått till sjömän, förklaras skola vara undantagen från inkomstbeskattning i samma utsträckning som föreslås i proposition beträffande däri omfördärsättning.

Skulle denna vår hemställan ej bifallas, få vi alternativt hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om skyndsamt utredning angående befrielse från inkomstbeskattning för sådan krigsriskersättning som nyss nämnts, ävensom att Kungl. Maj:t snarast möjligt måtte förelägga riksdagen förslag till bestämmelser i detta ämne.

Stockholm den 5 juni 1943.

Frans Severin.

Algot Törnkvist.

S. Molander.
